

กรรมนี้มีกฎ
ดีชั่วร้ายจน

กำหนดส่งผล
ไม่พ้นกฎกรรม

พระพุทธองค์ตรัส

กรรมชั่วอันบุคคลกระทำด้วยตัว
จะเศร้าหมองด้วยตนเอง
กรรมชั่วอันบุคคลไม่กระทำด้วยตน
ย่อมบริสุทธิ์ด้วยตนเอง
ความบริสุทธิ์ หรือ ความไม่บริสุทธิ์
เป็นของเฉพาะตน
ผู้อื่นไม่สามารถช่วยชำระผู้อื่น
ให้บริสุทธิ์ไปได้

ผลบุญ-ผลบาป ติดตามพระพุทธเจ้า

“**กรรมนี้มีกฎ**
กำหนดส่งผล
ดีชั่วรวยจน”
ไม่พินกฎกรรม”

“กรรม” แปลว่า “การกระทำ”

ทั้งมนุษย์และสัตว์ทั้งหมด ที่มีชีวิตเกิดมาในโลกจึงต้องมี “กรรม” พร้อม ๆ กับ “ผลกรรม” คู่กันไป มีทั้งกรรมเก่า และกรรมใหม่ สืบต่อสัมพันธ์กัน ไม่มีใครเลยที่จะไม่กระทำ “กรรม” เอาไว้ ถ้าทำ “กรรมดี” ไว้ ก็จะได้ “ผลกรรมดี” สนองหนุน ถ้าทำ “กรรมชั่ว” ไว้ ก็จะไม่พิน “ผลกรรมชั่ว” ตอบคืน ผลกรรมดี-ชั่ว จะผูกติดเราไปตลอดชีวิตทุก ๆ ชาติ **เสมือน “เงา” ที่ติดตามตัวเราไปทุกหนทุกแห่ง** แม้แต่สุดยอดคนระดับ “พระพุทธเจ้า” ก็ไม่อาจหลบพ้นไปจากผลกรรมบาป-บุญ ที่พระองค์ทรงเคยกระทำเอาไว้ในอดีตเช่นกัน สมจริงดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า

“สัตว์โลกทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกรรมของตน”

พระพุทธรูปองค์ที่ ๓

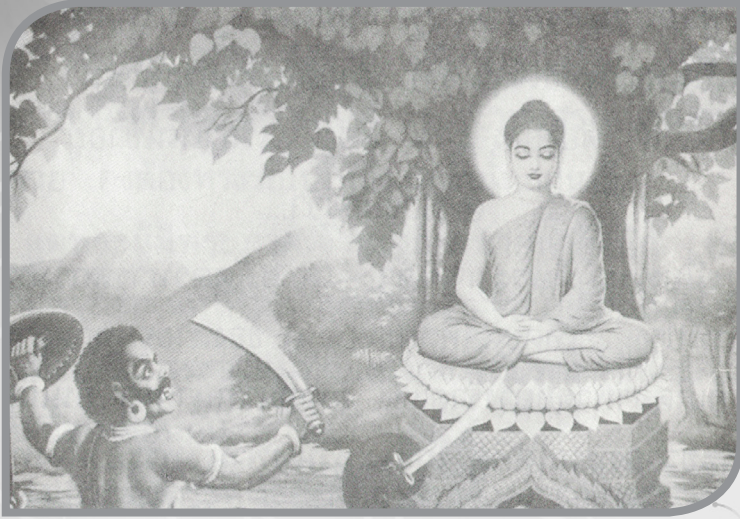
สตรี บุรุษ ผู้ครองเรือน นักบวช
ควรพิจารณาเนื่อง ๆ ว่า
เรามีกรรม (การกระทำ) เป็นของตน
เป็นทางาตแห่งกรรม
มีกรรมเป็นกำเนิด
มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์
มีกรรมเป็นที่พึ่ง
จะกระทำดีก็ตาม จะทำชั่วก็ตาม
เราเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น.

(พระไตรปิฎกเล่ม ๒๒ ข้อ ๕๗ “ฐานสูตร”)

ผลกรรมบาป

ติดตามพระพุทธเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เป็นนายของโลก แวดล้อมด้วย
ภิกษุสงฆ์เป็นอันมาก ประทับนั่งอยู่ที่พื้นหิน อันเป็นสถานที่น่ารื่นรมย์
ในละแวกป่าอันมีกลิ่นหอมจากพืชนานาพันธุ์ ไกล ๆ กับสระอโนดาต
ทรงแสดงชี้แจง **บุพพกรรม (กรรมในอดีต)** ทั้งหลาย ที่ส่ง
ผลร้ายให้แก่พระองค์ แม้ในชาติปัจจุบัน จะตรัสรู้เป็นพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าแล้วก็ตาม ทรงเล่าว่า....

๑ หัวกระหายน้ำ

“ในกาลก่อนเราเคยเป็นนายโคบาล ต้อนฝูงโคไปเลี้ยง ได้เห็นแม่โคตัวหนึ่ง กำลังดื่มน้ำขุ่นมัวอยู่ จึงตรงเข้าไปไล่ห้ามกันมันไว้ไม่ให้ดื่มน้ำนั้น

ด้วยผลแห่งกรรม (บาป) นั้นเอง แม้ในภพสุดท้ายนี้ (ภพที่เป็นพระพุทธเจ้านี้เอง) เราก็ต้องหัวกระหายน้ำ ไม่ได้ดื่มน้ำในเวลาที่ต้องการจะดื่ม ต้องเสียเวลาเนิ่นช้าอยู่”

๐ เรื่องมีอยู่ว่า ๐

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้า เสดยภัตตาคารสุกรมัททวะ (อาหารที่ปรุงด้วยเห็ดชนิดที่หมูชอบกิน) ของนายจุนทกัมมารบุตรแล้ว ก็เกิดอาพาธอย่างร้ายแรง มีทุกขเวทนากล้า อันเกิดจากการประชวรลงพระโลหิต ไกล้วะปรินิพพาน พระองค์จึงทรงตั้งพระสติสัมปชัญญะ ทรงอดกลั้นทุกขเวทนาเอาไว้ มิได้ทรงพรันพรึงใด ๆ เลย แล้วตรัสเรียกพระอานนท์มารับสั่งว่า

“มา ! ไปกันเถิดอานนท์ เราจะไปยังเมืองกุสินารา”

ในระหว่างทางนั่นเอง ได้เสด็จแวะลงข้างทาง เสด็จเข้าไปยังโคนไม้ต้นหนึ่ง แล้วรับสั่งว่า

“ดูก่อนอานนท์ เธอจงช่วยปูผ้าสังฆาฏิซ้อนกันเป็นสี่ชั้นให้เรา เราเห็นดเห็นน้อยนัก เราจะนั่งพักที่ตรงนี้”

ครั้นพระอานนท์ปูผ้าเสร็จ พระผู้มีพระภาคก็ทรงประทับนั่งบนอาสนะนั้น แล้วรับสั่งอีกว่า

“เธอจงช่วยไปหาน้ำมาให้เรา เรากระหายยิ่งนัก เราจะ
ดื่มน้ำ”

แต่พอพระองค์ตรัสอย่างนี้แล้วพระอานนทก็กลับกราบทูลว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ก็เมื่อกึ่งนี้เอง เกวียนบรรทุกมาถึง
๕๐๐ เล่ม แล่นข้ามแม่น้ำน้อยนั้นไป แม่น้ำถูกล้อเกวียนบดย่ำแล้ว
ย่อมขุ่นมัวไปทั่ว จะมีก็แต่แม่น้ำกุกุานที่ ซึ่งอยู่ไม่ไกลนักจึงจะมีน้ำใส
จืด เย็น สะอาด มีทำนาราบเรียบ น้ำรินรมย์ พอที่จะทรงดื่มน้ำ
ในแม่น้ำนั้นได้ และจะทรงสรรเสริญพระองค์ได้อีกด้วย คงต้องทรง
รอไปให้ถึงแม่น้ำนั้นก่อนเถิด”

แต่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงกระหายน้ำยิ่งนัก ยังทรงกล่าวกับ
พระอานนทให้ไปตักน้ำที่แม่น้ำน้อยนั้นอีกเป็นครั้งที่สอง แม้ครั้งที่สอง
นี้พระอานนทก็ยังคงกล่าวกับพระผู้มีพระภาคเจ้าเช่นเดิมอีกเหมือนกัน

จนกระทั่งพระพุทธองค์ต้องตรัสด้วยความกระหายน้ำอีก ให้
พระอานนทไปตักน้ำมาเป็นครั้งที่สาม พระอานนทจึงต้องทูลรับ
พระดำรัส แล้วถือบาตรไปยังแม่น้ำน้อยนั้น

แม่น้ำน้อยนั้น เพิ่งถูกล้อเกวียนบด และโคย่ำผ่านไป น้ำจึงไหล
อยู่ด้วยความขุ่นมัว แต่พอพระอานนทเข้าไปใกล้แม่น้ำเท่านั้น น้ำกลับ
พลันใสสะอาด ไหลไปอย่างไม่ขุ่นมัวเลย พระอานนทจึงตักน้ำด้วย
บาตร แล้วนำมาถวายพระผู้มีพระภาคเจ้า พร้อมกับกราบทูลว่า

“น่าอัศจรรย์หนอ เหตุไม่เคยเป็นมา ได้เป็นแล้ว ความที่
พระตถาคตเป็นผู้มีฤทธิ์มาก มีอำนาจมาก เมื่อกึ่งนี้เองน้ำขุ่นมัวไหล
ไปอยู่ แต่พอข้าพระองค์เข้าไปใกล้ แม่น้ำกลับใสสะอาดไม่ขุ่นมัวเลย
ขอพระผู้มีพระภาคจงเสวยน้ำเถิด ขอพระสुकตจงเสวยน้ำเถิด”

กว่าพระพุทธรูปองค์จะได้เสวยน้ำนั้น จึงต้องทรงหิวกระหายอยู่
เนิ่นช้านานนี้.

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธธาปทาน”,
เล่ม ๑๐ ข้อ ๑๑๘ “มหาปรินิพพานสูตร”)

๒ โดนใส่ร้าย

“ในชาติอื่นในกาลก่อนนั้น เราเคยเป็นนักเลงชื่อปุนาลิ ได้
กล่าวดู (ใส่ร้าย) พระปัจเจกพุทธเจ้าชื่อ สุรภิ ผู้ไม่ประทุษร้ายใคร ๆ
เลย

ด้วยผลแห่งกรรมนั่นเอง เราต้องท่องเที่ยวอยู่ในนรกเป็น
เวลานาน ได้เสวยทุกขเวทนาแสนสาหัส ถึงหลายพันปีเป็นอันมาก

และด้วยผลกรรมที่เหลืออยู่ ในภพหลังสุดนี้ แม้เป็นพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว เราจึงได้รับคำกล่าวดูใส่ร้ายของนางสุนทรี
ปริพาชิกา

เมื่อก่อน เราเป็นพราหมณ์ชื่อ สุตวา อันชนทั้งหลายสักการะ
บูชา เป็นผู้สอนมนต์ให้แก่มาณพประมาณ ๕๐๐ คน อยู่ในป่าใหญ่
ก็เราตอนนั้นได้เห็น ฤๅษี คนหนึ่ง ผู้ได้อภิญญา ๕ มีฤทธิ์มากน่ากลัว
มาในสำนักของเรา เราจึงกล่าวดูฤๅษีผู้ไม่ประทุษร้ายนั้น โดยบอก
กับพวกศิษย์ของเราว่า ฤๅษีพวกนี้มักบริโภคน้ำ แม้เพียงเราบอกเท่านั้น

พวกมาณพทั้งหลายก็เชื่อฟัง ดังนั้น เมื่อพวกมาณพเที่ยวไปภิกษา (ขออาหาร) ในบ้านสกุลต่าง ๆ ก็พากันบอกแก่มหาชนว่า “ฤษีผู้นี้มัก บริโภคกาม

ด้วยผลแห่งวิบากกรรมนั่นเอง เหล่าภิกษุ ๕๐๐ รูปนี้ จึง ได้รับคำกล่าวดูไร้ยางอายทั้งหมด เพราะเหตุแห่งนางสุนทรปริพาชกา ถูกฆ่าตาย”

๐ เรื่องลือลือว่า ๐

พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน อารามของ อนาถบิณฑิกเศรษฐี ใกล้พระนครสาวัตถี

พระพุทธองค์ และภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย เป็นผู้อันประชาชน มอบความเคารพนับถือให้ พากันสักการะบูชายำเกรงอยู่ แตกต่างจากพวกอัญญเดียรถีย์ปริพาชก ที่กลับเสื่อมลาภสักการะ ลงไปเรื่อย ๆ ต้องอัปรัศมีดุจแสงหิ่งห้อยในเวลาดวงอาทิตย์ขึ้น ฉะนั้น

พวกเดียรถีย์ จึงหารู้กันว่า

“พวกเราจะพินาศสิ้น หากยังชกซ้ำอีกต่อไป ต้องริบหาใคร มาร่วมมือด้วย เพื่อกำจัดลาภสักการะของพระสมณโคดมให้อันตรธาน ไปให้หมดเกลี้ยง

“เอาอย่างนี้สิ! พวกเราน่าจะหลอกใช้นางสุนทรนั้นแหละดี”

ตกลงกันอย่างนั้นแล้ว พวกเดียรถีย์จึงแสวงไม่พุดจาด้วย เมื่อนางสุนทรปริพาชกามายังอารามของพวกตน แม้นางสุนทรจะเอ่ยปากถามอย่างไร ก็ไม่ได้รับคำตอบ จนกระทั่งในที่สุดนางสุนทรจึงอ่อนวอนว่า

ติดตามพระพุทธรเจ้า

“พระผู้เป็นเจ้าของข้าทั้งหลาย เหตุใดจึงไม่ยอมพุดจาเล่า หรือว่าถูกใครบังคับบีบบังคับไว้”

เมื่อได้โอกาสแล้ว อัญญาเดียรทีย์ จึงกล่าวว่า “น้องหญิง เธอไม่เห็นหรือว่า สมณโคดมนั้นบีบบังคับเราอยู่ ทำให้พวกเราต้องเสียมจากลาภสักการะไปทุก ๆ วันแล้ว”

นางสุนทรีฟังแล้วก็ถามว่า

“ก็แล้วในเรื่องนี้ ดิฉันควรจะทำอย่างไรเล่า”

พวกเดียรทีย์ดีใจนัก รีบบอกอุบายว่า

“ตัวเจ้านั้นเป็นหญิง มีรูปร่างหน้าตาสะสวย เลิศด้วยความงาม ผู้คนทั้งหลายย่อมจะลุ่มหลง และเชื่อถือถ้อยคำของเจ้า เจ้าจะทำให้สมณโคดมเสียมลาภสักการะได้ โดยทำอย่างนี้.....”

นับตั้งแต่นั้นมา นางสุนทรีก็ถือดอกไม้ของหอม ตรงไปยังพระวิหารเซตวันทุก ๆ เย็น หากมีผู้ใดถามว่า

“เธอจะไปไหนกันล่ะ”

นางสุนทรีก็จะตอบเหมือนกันทุกครั้งว่า

“เราจะไปยังที่พักของสมณโคดม เพราะว่าเราอยู่ในพระคันธกุฎีเดียวกันกับพระสมณโคดม”

แต่ความจริงแล้ว นางแอบหลบไปซ่อนตัวอยู่ในอารามของอัญญาเดียรทีย์ที่อยู่ไม่ไกลนัก

พอรุ่งเช้า จึงค่อยกลับมาตามทางที่ออกจากพระวิหารเซตวัน กลับเข้าสู่พระนคร หากใครพบเห็นถามไถ่ นางก็จะตอบด้วยอาการยิ้มแย้มว่า

“เราไปอยู่ที่คันธกุฎีหลังเดียวกันกับพระสมณโคดม ให้
สมณโคดมรึนรมย์ยินดีด้วยกิเลส แล้วจึงกลับ”

นางสุนทรীทำอยู่เนื่อง ๆ เช่นนี้ จนพวกเดียรถีย์เห็นว่านานวัน
พอแล้ว ก็ได้ใช้เงินทองจ้างพวกนักเลง ให้ฆ่านางสุนทรীเสีย แล้วให้
หมกศพไว้ในคูของพระวิหารเซตวันนั่นเอง

จากนั้นพวกเดียรถีย์ก็พากันไป เข้าเฝ้าพระเจ้าปเสนทิโกศลถึง
ที่ประทับ กราบทูลว่า

“ขอถวายพระพร พวกเราทั้งหลาย ไม่พบเห็นนางสุนทรী
ปริพาชิกามาหลายวันแล้ว เป็นที่น่าเป็นห่วงยิ่งนัก”

พระเจ้าปเสนทิโกศล จึงตรัสว่า

“พระคุณเจ้าทั้งหลาย ก็นางชอบไปยังที่ใดเล่า หรือพวกท่าน
สงสัยว่านางจะอยู่ในที่ไหนกัน”

“ระยะนี้นางมักไปที่พระเซตวัน สงสัยว่านางอาจจะอยู่ในที่นั้น
ขอถวายพระพร”

“ถ้าอย่างนั้น พระคุณเจ้าทั้งหลายจงไปตรวจหาดูที่นั่นเถิด”

อัญญาเดียรถีย์ปริพาชกเหล่านั้น จึงไปค้นทั่วพระวิหารเซตวัน
แล้วแสวงหาผู้คนไปจุดพบศพเจอที่ในคูของพระวิหาร นำศพหามกลับ
เข้าสู่พระนคร ในขณะที่ผ่านไปตามถนนหนทาง และตรอกซอย
ต่าง ๆ ก็ได้พูดโพนทนาว่า

“เชิดดูพฤติกรรมของเหล่าสมณศากยบุตรเถิด ช่างไม่มีความ
ละอาย ทุศีล มีธรรมเลวทราม พูดเท็จ ไม่ประพฤติพรหมจรรย์ แม้
สมณะเหล่านี้จะปฏิญาณว่า เป็นผู้ประพฤติธรรมสมาเสมอ ประพฤติ

พรหมจรรย์ พุดจริง มีศีล มีธรรมอันงาม แต่ที่แท้ความเป็นสมณะ (ผู้สงบระงับบาป) หามิได้ ความเป็นสมณะฉิบหายเสียแล้ว ความเป็นพรหม (ผู้ประเสริฐ) หามิได้ ความเป็นพรหมฉิบหายเสียแล้ว เพราะพวกสาวกของพระสมณโคดม คิดจะปกปิดกรรมชั่วของศาสดาตน ที่กระทำไว้กับนางสุนทรี จึงได้ฆ่านางสุนทรีหมกไว้ในคูเสีย”

พวกของเดียรฉัตรเที่ยวประกาศใส่ร้ายไปทั่วพระนคร ทำให้ชาวเมืองต่างพากันหลงผิด พอได้พบเห็นภิกษุในที่ใด ก็จะได้ว่าด้วยอาการโกรธแค้น เบียดเบียนด้วยวาจาอันหยาบคาย ภิกษุทั้งหลายได้รับความลำบากเดือดร้อน จึงบอกเรื่องราวแก่พระตถาคตให้ทรงทราบ พระพุทธองค์จึงตรัสว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เสียงด่าเหล่านั้นจะมีอยู่ไม่นานแค่ ๗ วันเท่านั้น ฟัน ๗ วันแล้วจะหายไปหมดสิ้น เพราะฉะนั้นพวกเธอพึงได้ตอบผู้มาด่าเบียดเบียนด้วยคาถานี้ว่า

คนที่พูดไม่จริง หรือคนที่ทำบาปกรรม แล้วพูดว่าไม่ได้ทำบาป ผู้นั้นย่อมเข้าถึงนรก คนทั้งสองพวกนี้มกรรมเลวทราม หากตายไปแล้ว ย่อมเป็นผู้เสมอกันในนรกโลกหน้า”

เหล่าภิกษุเรียนคาถานี้แล้ว ก็นำไปได้ตอบแก่ผู้มาประทุษร้ายด้วยวาจาทั้งหลาย ฟัน ๗ วัน เท่านั้น เสียงด่าทอทั้งหลายก็เงียบหายไป ภิกษุเป็นอันมากจึงพากันไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค แล้วกราบทูลว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ น้าอัศจรรย์นิก เพียงกล่าววาจาเท่านั้นตามที่พระองค์ตรัสสอนไว้ แค่ ๗ วันเท่านั้น เสียงด่าทอทั้งหลายก็หายไปสิ้น พระเจ้าข้า”

พระศาสดาทรงรับทราบแล้ว ก็เปล่งพระวาจาว่า

“คนทั้งหลายผู้ไม่สำรวมแล้ว ย่อมทิ่มแทงคนอื่นด้วย วาจา เหมือนเหล่าทหารที่เป็นข้าศึก ย่อมทิ่มแทงกฤษณะที่เข้า สงครามด้วยลูกศร ฉะนั้นภิกษุผู้มีจิตไม่ประทุษร้าย หากฟังคำ อันหยาบคายแล้วพึงอดกลั้น”

ในเวลานั้นเอง พวกนักเลงที่ฆ่านางสุนทรี เมื่อมีเงินทองมาก จากการรับจ้างฆ่า ได้ร่วมกันดื่มสุราจนเมามายอยู่เสมอ จนกระทั่ง เกิดทะเลาะวิวาทกัน ทุ่มเถียงด่ากัน หลุดปากออกมากว่า

“เจ้านั้นแหละฆ่านางสุนทรี ด้วยการประหารนางเพียงแค่ครั้ง เดียวเท่านั้น แล้วหมกศพไว้ที่คู่นั้น”

บังเอิญพวกราชบุรุษได้ยินเข้า จึงจับตัวส่งให้พระราชอา พระเจ้า ปเสนทิโกศลทรงสอบสวน นักเลงทั้งหมดก็ยอมสารภาพว่า เป็นผู้ฆ่านางสุนทรีด้วยตัวเอง โดยได้รับค่าจ้างจากพวกอัญญาเดียรถีย์ เมื่อ ทรงรู้ความจริงแล้ว จึงรับสั่งจับกุมพวกเดียรถีย์ แล้วให้พวกเดียรถีย์ แห่ศพนางสุนทรีไปรอบพระนคร พร้อมกับต้องร้องตะโกนว่า

“พวกเราต้องการใส่ร้ายพระสมณโคดม จึงให้ฆ่านาง สุนทรีเสีย พระสมณโคดมและสาวกไม่มีโทษใด ๆ เลย เป็นโทษ ของพวกเราเองทั้งหมด”

ในที่สุดพวกเดียรถีย์ก็ถูกลงอาญา ในฐานจ้างฆ่าคนตาย ส่วน พระพุทธองค์กับสมณศากยบุตรทั้งหลาย หลังจากโดนกล่าวดูใส่ร้ายแล้ว เมื่อความจริงปรากฏ ก็กลับได้รับลาภสักการะมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมไปอีก

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธาปทาน”, เล่ม ๒๕ ข้อ ๑๐๒ “สุนทรีสูตร”, อรรถกถาแปล เล่ม ๕๘ หน้า ๒๘๔ “มณีสุนทรชาดก”)

และเพราะการกล่าวดูพระเถระนามว่า **นันทะ** สาวกของ พระพุทธเจ้าองค์ก่อนนั้น ผู้ครอบงำอันตรายทั้งปวงแล้ว

ด้วยผลแห่งกรรมนั้น เราจึงต้องท่องเที่ยวอยู่ในนรกสิ้นเวลานานถึงหมื่นปี แม้ได้ความเป็นมนุษย์แล้ว ก็ยังต้องถูกกล่าวดูอีกเป็นอันมาก

“และด้วยผลกรรมที่เหลือนั้น นางจิณฺจมาณวิกา อยู่ท่ามกลางหมู่ชน ก็ได้กล่าวดูใส่ร้ายเราตถาคต ด้วยคำอันไม่เป็นจริงเลย”

๐ เรื่องมีอยู่ว่า ๐

ในพระนครสาวัตถีมีนางปริพาชिकाคนหนึ่งชื่อว่า **จิณฺจมาณวิกา** รูปร่างนางงดงามราวกับนางเทพอัปสร

พวกเดียรฉัตรจึงหลอกลใช้นาง ให้ช่วยทำลายลาภสักการะของพระพุทธองค์เสีย ซึ่งนางก็รับปากด้วยความเต็มใจ

“เรื่องนี้เป็นภาระของดิฉันเอง ขอท่านทั้งหลายอย่าวิตกไปเลย”
ตั้งแต่นั้นมา นางจิณฺจมาณวิกาซึ่งฉลาดในมายาหญิง ก็จะไปเข้าออกพระเชตวันมหาวิหารเป็นประจำ เวลามีใครถามถึงว่า

“จะไปไหนกันเล่า”

นางก็มักจะตอบคืนว่า

“ประโยชน์อะไรของท่านด้วย ที่จะรู้ที่ไปของฉัน”

ครั้นล่วงไปสักสองเดือน หากใครถามถึงเรื่องนี้อีก นางจึงจะตอบใหม่ว่า

“ฉันอยู่ร่วมคันธกุฎีกับพระสมณโคดมในพระเชตวันนะซี”
สร้างความสงสัยให้เกิดขึ้นแก่ผู้คนที่ทั้งหลายว่า

“นางจิณฺจมาณวิกาพูดอย่างนี้ จริงหรือไม่หนอ”

พอเวลาผ่านไปได้สี่เดือน นางก็เอาผ้าซีริวพันให้หนาไว้ที่บริเวณ
ท้อง ทำเป็นหญิงมีครรภ์อ่อน ๆ ให้ชาวบ้านชาวเมืองหลงเชื่อว่า นาง
ตั้งท้องกับพระศาสดาแล้ว

เมื่ออย่างเข้าเดือนที่เก้า นางก็เอาไม้วงกลมผูกเข้าที่ท้องแล้วให้
พวกเดียริถย์เอาไม้มาทาบ ตามหลังมือหลังเท้าของนางให้บวม สร้าง
ความทรมานเป็นที่ลำบากแก่นางไม่น้อยเลย

แล้วเย็นวันหนึ่ง เมื่อพระตถาคตกำลังทรงแสดงธรรมอยู่นั้น
นางจิณฺจมาณวิกาได้ไปยืนอยู่ต่อหน้าพระพักตร์ของพระพุทธองค์ แล้ว
ทำตัวเสมือนการเอาก้อนอุกขว้างใส่ดวงจันทร์ โดยด่าว่าพระตถาคต
ท่ามกลางพุทธบริษัททั้งหลายว่า

“แนะ ! มหาสมณะ ! ท่านแสดงธรรมแก่มหาชน เสียข่าง
ไพเราะ ริมฝีปากสนิทดีเหลือเกิน แต่ฉันสิ ! มีท้องเพราะท่าน เวลานั้น
ก็ครบกำหนดแล้ว ท่านยังไม่เตรียมเรือนคลอดแก่ฉันเลย แม้เนยใส
และน้ำมันก็ไม่หาเอาไว้ ก็เมื่อท่านไม่ชวนชวายเป็น ก็ควรบอกแก่
อุปัฏฐากของท่านคนใดก็ได้ เช่น พระเจ้าโกศล อนาถปิณฑิกเศรษฐี
หรือมหาอุบาสิกาวิสาขา ว่าจงช่วยเหลือในสิ่งที่ควรทำให้แก่ฉัน
จิณฺจมาณวิกานี้บ้าง ท่านอย่ารู้จักแต่อภิรมย์เท่านั้น แล้วไม่ยอม
เหลียวแลกรรมของฉันเลย”

พระตถาคตทรงสดับเช่นนั้นแล้ว ทรงบันลือพระสุรสิงหนาทว่า

“น้องหญิง ! มีแต่ฉันกับเธอสองคนเท่านั้น ที่รู้คำกล่าว
ของเธอว่า จริงหรือไม่จริง”

ตรัสแล้วก็ทรงสงบนิ่งวางเฉย ด้วยพระอาการแจ่มใสดวงจันทร์
วันเพ็ญ ฉะนั้นปล่อยให้นางจิณฺจมาณวิกาเดินร่ำร้องโวยวายอยู่ผู้เดียว

“ถูกแล้วสิ ! สมณโคดม เรื่องนี้เกิดขึ้นเพราะท่านกับฉันรู้จัก
แค่สองคนนะซี”

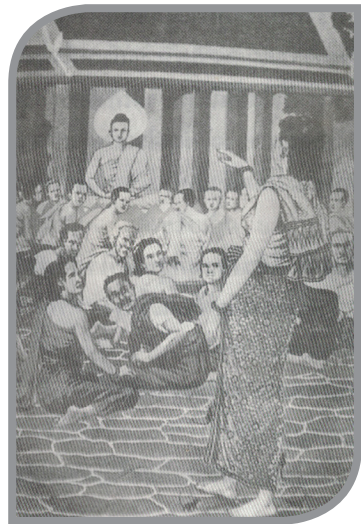
ขณะนั่นเอง ท่ามกลางความวุ่นวาย ด้วยเสียงอื้ออึงของหมู่ชน
ในที่นั่ง บังเกิด**มีลูกหนูสามสี่ตัว** วิ่งแตกตื่นเข้าสู่ฝูงชน ยิ่งสร้างความ
สับสนกรีดร้องของเหล่าพวกผู้หญิงยิ่งขึ้น พอดีมีหนูตัวหนึ่งวิ่งได้ขึ้นไป
ตามเท้าของนางจิณฺจมาณวิกาเข้าไปในใต้ร่มผ้าของนาง นางตกใจกลัว
ด้วยความรังเกียจ จึงเลิกผ้าขึ้นแล้วกระโดดโลดเต้นอย่างแรง เพื่อให้
หนูหลุดออกไปจากตัว

ทันใดนั่นเอง **ไม้วงกลมที่ผูกเอาไว้ที่ห้อง ก็เลื่อนหลุด** ตกลง
ถูกหลังเท้าของนางจิณฺจมาณวิกา ทำให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตก
เลือดไหล

พวกผู้คนทั้งหลาย เห็นความ
จริงดังนั้นเข้า จึงตะโกนกันขรม
ไปหมดว่า

“อীগลิกณี เจ้าบังอาจโกหก
ด่าทอใส่ร้ายพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เสียหรือนี้”

แล้วพากันรังเกียจ ต่างก็ถ่ม
น้ำลายรดใส่นางจิณฺจมาณวิกา ชับได้
นางให้ออกไปเสียจากพระเชตวัน
พอนางจิณฺจมาณวิกาออกพ้นไปจาก

จากพระเศวตวันเท่านั้น แผ่นดินใหญ่ก็แยกแตกออกเป็นช่องเปลวไฟ
พวยพุ่งเผาผลาญนางฉัญจมาณวิกา ให้ชีวิตนางจมลงสู่นรกอเวจี
ด้วยความทุกข์ทรมานยิ่งนัก **คดีใช้วิบากกรรมที่กล่าวดูใส่ร้ายต่อ
พระพุทธองค์**

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธาปทาน,
อรรถกถาแปล เล่ม ๖๐ หน้า ๑๘๖ “มหาปทุมชาดก”)

๓ ถูกกลิ้งหินทับ

“ในกาลก่อน เราได้เคยฆ่าน้องชายต่างมารดา เพราะเหตุ
แห่งทรัพย์ โดยจับเขาผลักลงไปในชอกเขา แล้วกลิ้งหินทับเสียให้ตาย
ด้วยผลแห่งกรรมนั้น พระเทวทัต จึงผลักก้อนหินใหญ่
หมายฆ่าเราให้ตาย หินกลิ้งตกลงมา แตกกระแทกถูกนิ้วหัวแม่เท้า
ของเราจนห้อเลือด”

๐ เรื่องมีอยู่ว่า ๐

ขณะที่พระพุทธองค์เสด็จจรงกรม (เดินฝึกสติ) อยู่ ณ ภูเขาคิชฌกูฏ ไกล ๆ กับที่ประทับของพระองค์ ทรงเสด็จดำเนินไปตาม
หนทางที่เชิงเขานั้น

ติดตามพระพุทธเจ้า

พระเทวทัตซึ่งคอยจ้องหาโอกาส เพื่อหมายจะปลงพระชนม์
อยู่แล้ว ก็ได้จัดศิลาก้อนใหญ่ ผลักกลิ้งลงมาจากยอดเขา ให้
ตกลงทับใส่พระพุทธรองค์

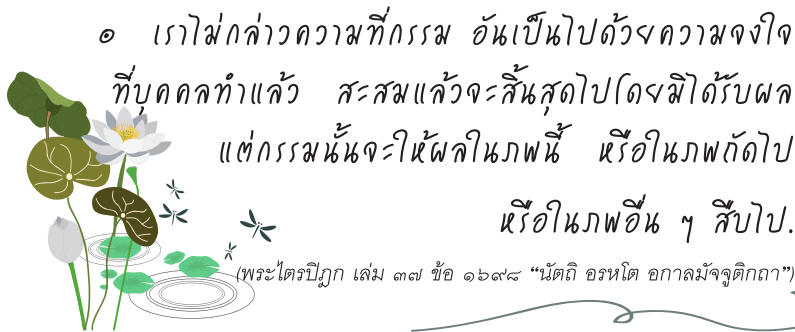

แต่ก้อนศิลานั้นกระทบกระแทกหินก้อนอื่น ๆ จนแตกกระจาย
เป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยเสียก่อน เหลือเป็นสะเก็ดมีคม ฟุ้งกระเด็นถูก
พระบาทของพระพุทธรองค์อย่างแรง **ทำให้พระบาททรงห้อเลือด**
บังเกิดเป็นความเจ็บปวดทรมานขึ้น

หมอชีวก (แพทย์ประจำพระองค์) ได้ช่วยทำการผ่าตัดเอา
เลือดเสียออกจากพระบาท แล้วชำระล้างบาดแผล ใส่ยาให้ทำให้
พระองค์ทรงทุเลาอาการลง จนกระทั่งทรงหายจากพระโรคในที่สุด

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธานุชาทาน,
อรรถกถาแปล เล่ม ๖๒ หน้า ๓๓๖ “จุลลหังสชาดก”)

พระพุทธรูปองค์ที่ ๓

๑ เราไม่กล่าวความที่กรรม อันเป็นไปด้ว้ความจงใจ
ที่บุคคลทำแล้ว สะสมแล้วจะสิ้นสุดไปโดยมิได้รับผล
แต่กรรมนั้นจะให้ผลในภพนี้ หรือในภพถัดไป
หรือในภพอื่น ๆ สืบไป.

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๗ ข้อ ๑๖๙๘ “นัตถิ อรหโต อกาลมัจจุตติกตา”)

๔ มืดลอบฆ่า

“ในกาลก่อน เราเป็นเด็กเล็กเล่นอยู่ที่หนทางใหญ่ ได้พบเข้า
กับ พระปัจเจกพุทธเจ้า พระองค์หนึ่ง เราได้จุดไฟเล่นเผาขวางทาง
ท่านไว้

ด้วยผลแห่งกรรมนั้น พระเทวทัตจึงชักชวนให้นายขมังธนู
ผู้ฆ่าคนตายมาเป็นจำนวนมาก ให้มาลอบฆ่าเรา”

๑ เรื่องมีอยู่ว่า ๑

พระเทวทัต เข้าไปหา พระเจ้าอชาตศัตรู แล้วกล่าวว่า

“ท่านจงปลงพระชนม์พระชนก แล้วเป็นพระเจ้าแผ่นดินเสียเอง
ส่วนอาตมาจะปลงพระชนม์พระผู้มีพระภาค แล้วเป็นพระพุทธเจ้าเอง”

ติดตามพระพุทธเจ้า

คราวนั้นพระเจ้าอชาตศัตรูจึงตรัสสั่งกับคนทั้งหลายว่า
“พระผู้เป็นเจ้าเทวทัตสั่งอย่างไร ท่านทั้งหลาย จงทำตาม
อย่างนั้นเถิด”

พระเทวทัตจึงส่งนายขมังธนู ผู้เป็นราชบุรุษคนหนึ่งว่า
“เจ้าจงไป พระสมณโคตมประทับอยู่ในที่โน้น จงลอบ
ปลงพระชนม์ของพระองค์เสีย แล้วเจ้าจงหนีมาที่ทางสายนี้”

เมื่อนายขมังธนูไปแล้ว พระเทวทัตก็สั่งให้ราชบุรุษอีก ๒ คน
ดักรออยู่ที่ริมทางสายนี้ โดยกำชับว่า

“หากมีราชบุรุษคนใดมาตามทางสายนี้เพียงลำพังผู้เดียว เจ้า
ทั้งสองจงฆ่าราชบุรุษนั้น แล้วกลับมายังเส้นทางสายนี้”

พอราชบุรุษทั้งสองไปแล้ว ก็ส่งราชบุรุษอีก ๔ คนมา
อีก ๘ คนมา จนถึงอีก ๑๖ คนมา ในทำนองเดียวกันให้คอยฆ่า
ราชบุรุษชุดก่อน ๆ นั้นเป็นทอด ๆ ไป

แต่เมื่อนายขมังธนูคนแรกผู้เดียวนั้น ได้ถือดาบและโล่ผูกสอด
แล่งธนู ลอบมาถึงที่ประทับของพระผู้มีพระภาคแล้ว ก็ไม่กล้า
ลงมือประทุษร้าย เกิดอาการกลัว หวั่นหวาด สะทกสะท้าน ยืน
ตัวสั่นอยู่ในที่ไม่ไกลนัก

ครั้นพระผู้มีพระภาคได้ทอดพระเนตรเห็นนายขมังธนูนั้น จึง
ตรัสขึ้นว่า

“มาเถิด เจ้าอย่ากลัวเลย จงเข้ามา”

นายขมังธนูจึงวางดาบ และโล่ ปลดแล่งธนูลงไว้ที่พื้น แล้ว
เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค ชบสรีระลงแทบพระบาทของพระพุทธองค์
พร้อมกับสารภาพบาปว่า

“โทษได้มาถึงข้าพระพุทธเจ้าแล้ว ด้วยความโง่เขลา ด้วยความหลงผิด ด้วยอกุศล เพราะข้าพระพุทธเจ้ามีจิตคิด ประทุษร้าย มีจิตคิดจะฆ่าจึงมาถึงยังที่นี่ ขอพระผู้มีพระภาค โปรดรับทราบโทษของข้าพระพุทธเจ้านั้น โดยความเป็นโทษ เพื่อข้าพระพุทธเจ้าจะได้ถึงความสำรวมต่อไปด้วยเถิด พระเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า

“เอาเถอะ ! โทษมาถึงเจ้าแล้วตามความโง่ ตามความหลงผิด ตามอกุศล ก็เมื่อเจ้าได้เห็นโทษ โดยความเป็นโทษแล้วกระทำคืนตามธรรม เมื่อนั้นเรารับโทษนั้นของเจ้า เพราะผู้ใดเห็นโทษโดยความเป็นโทษ แล้วกระทำคืนตามธรรม ถึงความสำรวมต่อไป ข้อนั้นเป็นความเจริญในอริยวินัยโดยแท้”

แล้วทรงแสดงธรรมประกาศสัจจะ เมื่อเวลาจบสัจธรรมนั่นเอง นายขมังธนูก็ได้บรรลุธรรมแล้ว ได้ประกาศเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นสรณะตลอดชีวิต พระผู้มีพระภาคก็ได้รับสั่งกับเขาว่า

“เจ้าอย่าได้กลับไปทางเดิมสายนี้ จงไปในอีกทางหนึ่งเถิด”

ส่วนราชบุรุษสองคนซึ่งดักคอยอยู่ ไม่เห็นนายขมังธนูกลับมา เสียที จึงเดินขึ้นไปค้นหา จนถึงที่ประทับของพระผู้มีพระภาค จึงได้เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค ได้ฟังธรรมจนกระทั่งบรรลุธรรมเช่นกัน แล้วพระพุทธองค์ก็ทรงบอกให้เขากลับไปยังเส้นทางอื่น

ในทำนองเดียวกันนี้ แม้ราชบุรุษอีก ๔ คน ๘ คน ๑๖ คน ก็ได้บรรลุธรรม และปลอดภัยทั้งหมด

ครั้นเมื่อนายขมังธนูผู้เดียวนั้น ได้กลับไปหาพระเทวทัตแล้ว ก็ได้แจ้งว่า

“กระผมไม่สามารถจะปลงพระชนม์พระผู้ที่มีพระภาคเจ้าได้
เพราะพระองค์ทรงมีฤทธิ์มาก มีอำนาจมากยิ่งนัก”

ทำให้พระเทวทัตโกรธถึงกับกล่าวว่า

“ในเมื่อเจ้าปลงพระชนม์ของพระสมณโคดมไม่ได้ เรา
นี่แหละจะปลงพระชนม์เอง”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธาปทาน,
เล่ม ๗ ข้อ ๓๖๘ “สังฆเภทชั้นธกะ”)

๕ ข้างดูจะมากำร้าย

“ในกาลก่อน เราเคยเป็นนายควาญช้าง ได้ไล่ช้างไล่กวด
พระปัจเจกพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ในขณะที่ทรงกำลังเที่ยววิณฑบาต
แล้วจับมัดไว้

ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น ช้างนาพาคิริที่ดูร้าย เมามัน จึงวิ่ง
เล่นเข้ามาหาเรา เพื่อจะทำร้าย”

๐ เรื่องมีอยู่ว่า ๐

ในกรุงราชคฤห์ มีช้างชื่อว่า นาพาคิริ เป็นสัตว์ดูร้ายจัด
ฆ่ามนุษย์ได้โดยง่าย

เมื่อพระเทวทัตมุ่งจะปลงพระชนม์ของพระพุทธรองค์ จึงเข้าไป
สู่กรุงราชคฤห์ ตรงไปสู่โรงช้าง แล้วกล่าวกับ คนเลี้ยงช้าง ว่า

“นี่แน่ะควาญช้าง เจานั้นเป็นถึงพระราชญาติ สามารถจะ แต่งตั้งเลื่อนคนมีตำแหน่งต่ำให้สูงขึ้น สามารถลดคนมีตำแหน่งสูงให้ ต่ำลงก็ได้ สามารถจะเพิ่มจะลดได้ ทั้งเบี้ยเลี้ยงและเงินเดือน

ฉะนั้นพรุ่งนี้เช้า ในเวลาที่พระสมณโคดมทรงพระดำเนิน มาในตรอกนี้ ตอนนั้นเจ้าจงปล่อยช้างนาฬาคีรี จงแทงช้างด้วย ปลายหอกซัด ยั่วยุให้มันโกรธแค้นอาละวาด แล้วล่อมันให้ไป ตามตรอกนี้ มุ่งเข้าทำร้ายพระสมณโคดมให้ถึงแก่ชีวิต”

นายควาญช้างก็รับคำของพระเทวทัต

ครั้นเวลาเช้า พระผู้มีพระภาคทรงครองผ้า นุ่งห่มเรียบร้อย ดีแล้ว ก็ทรงถือบาตรเสด็จเข้าไปยังกรุงราชคฤห์ พร้อมด้วยภิกษุมารูป ด้วยกัน ทรงพระดำเนินไปจนเข้าสู่ตรอกนั้น

ควาญช้างเมื่อแลเห็นพระพุทธรองค์ทรงเข้ามาในตรอกแล้ว จึง ปล่อยช้างนาฬาคีรีออกไปด้วยหอกซัด ช้างถูกทิ่มแทงด้วยหอกก็เจ็บ ปวด โกรธแค้น ส่งเสียงร้องดังกึกก้อง พอได้แลเห็นพระผู้มีพระภาค ทรงพระดำเนินมาแต่ไกล ก็ชูงวง หูชัน หางชี้ วิ่งรี่ตรงไปทางพระผู้มี พระภาคทันที

ติดตามพระพุทธเจ้า

ภิกษุทั้งหลายเห็นดังนั้นรีบกราบทูลพระพุทธองค์อย่างตกใจว่า
“พระพุทธเจ้าข้า นี่คือช่างนาฬาคีรีที่ดูร้ายจัด หยาบข้าฆ่ามนุษย์
ได้อย่างง่ายดาย มันกำลังวิ่งตรงมาทางนี้แล้ว ขอให้พระผู้มีพระภาค
โปรดเสด็จกลับเถิด ขอให้พระสุคตจงเสด็จกลับเถิด พระพุทธเจ้าข้า”

แต่พระพุทธองค์ยังคงสงบเย็น รับสั่งว่า

“มาเถิดภิกษุทั้งหลาย เธออย่ากลัวเลย **ข้อที่ใครจะมาปลง
ชีวิตของเราตถาคตนั้น นั้นไม่ใช่ฐานะ ไม่ใช่โอกาส เพราะพระ
ตถาคตทั้งหลาย ย่อมไม่ปรินิพพาน ด้วยความพยายามฆ่าของ
ผู้อื่นเลย”**

แต่ภิกษุทั้งหลายก็ยังหวาดกลัว เกรงว่าพระพุทธองค์จะได้รับ
อันตราย พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงต้องตรัสย้ำคำเดิมอีก แม้เป็นครั้งที่
สอง..... แม้ครั้งที่สาม.....

จนช่างนาฬาคีรีวิ่งเข้ามาใกล้ อย่างดูร้ายเขามันยิ่งประชาชน
ชาวบ้านทั้งหลายแถวนั้น ต่างหลบหนีขึ้นไปอยู่บนปราสาทบ้าง บน
เรือนบ้าง บนหลังคาบ้าน ส่งเสียงตะโกนกันลั่น ทั้งพวกที่ไม่ศรัทธา
และพวกที่ศรัทธาก็ตาม

“ชาวเราทั้งหลายเอ๋ย พระมหาสมณโคดมผู้รูปงาม กำลังจะ
ถูกช่างเหยียบตายแน่แล้ว”

“พวกเราผู้เจริญ คอยดูให้ดีเถิด พระพุทธองค์จะทรงทำสงคราม
กับช่างดูร้ายนี้”

ขณะนั้นเอง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงมีพระอาการสงบนิ่ง
ทรงแผ่เมตตาจิตไปสู่ช่างนาฬาคีรีนั้น

แล้วด้วยฤทธาภาพแห่งความเมตตา ทำให้จิตที่ขุ่นแค้นของ
ช่างนาฬาคีรีสงบลง สามารถสัมผัสได้ถึงความอ่อนโยน นุ่มนวลของ
พระพุทธองค์ ดังนั้นเมื่อมาถึงตรงหน้าพระพักตร์จึงหยุดยืนนิ่งอยู่ ลด
ดวงลง น้อมศีรษะเข้าไปหาพระพุทธองค์อย่างช้า ๆ

เมื่อทรงเห็นอาการเช่นนั้นแล้ว พระผู้มีพระภาคจึงทรงยก
พระหัตถ์ลูบกระพองข้างด้วยพระเมตตา พลางตรัสกับช่างนาฬาคีรีว่า

“ดูก่อนนาฬาคีรี เจ้าจงจำไว้ จงอย่าเข้าหาเราตถาคตด้วยจิต
มุ่งร้ายทำลาย เพราะจิตชั่วเป็นเหตุแห่งทุกข์ ผู้ใดทำร้ายพระตถาคต
เมื่อจากชาตินี้ไปสู่อุคติหน้าจะไม่มีสุขคติเลย **เจ้าอย่าดูร้ายเมามัว
อย่าประมาท เพราะผู้ประมาทแล้วจะไปสู่อุคติ** แต่เจ้านี้แหละ
จะพึงละชั่วแล้วจะไปสู่อุคติได้”

ช่างนาฬาคีรีส่งเสียงร้องขึ้นรับคำ แล้วเอางวงลูบไล้ละอองธุลี
พระบาทของพระองค์ นำมาพ่นลงยังกระหม่อมของตัวเอง แล้วก้าว
ถอยหลังออกมา จากนั้นจึงค่อยหันกลับมุ่งสู่โรงช่างที่อยู่อาศัยของตน

ชาวบ้านเห็นเช่นนั้น พากันสรรเสริญคุณของพระผู้มีพระภาค
ยิ่งนัก

“คนทั้งหลายพากันฝึกช่างและม้า ด้วยการใช้ท่อนไม้บ้าง ใช้
ขอสับบ้าง ใช้แล้บบ้าง แต่พระตถาคตเจ้าผู้แสวงพระคุณยิ่งใหญ่
ทรงกำหราบช่าง ทรงฝึกสอนช่างได้ โดยไม่ต้องใช้ท่อนไม้ไม่ต้อง
ใช้ศัตราใด ๆ เลย”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธาปทาน,
เล่ม ๗ ข้อ ๓๗๗ “สังฆเภทขันธกะ”)

๖ ไผ่ไหม้ผิวหนัง

“ในกาลก่อน เราตถาคตเคยได้เป็นนายทัพทหารราบ ทั้ง ออกคำสั่ง ทั้งต้องฆ่าศัตรูเป็นจำนวนมากด้วยหอก

ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น เราต้องถูกไฟไหม้อย่างเผ็ดร้อนในนรก และด้วยผลอันเหลือแห่งกรรมนั้น บัดนี้ไฟนั้นยังตามมาไหม้ ผิวหนังที่เท้าของเราอีก ก็เพราะเหตุกรรมนั้น เรายังชดใช้ไม่หมด นั้นเอง”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธธาปทาน”)

๗ ปวดศีรษะ

“ในกาลก่อน ครั้งที่เราเป็นลูกของชาวประมง อยู่ในหมู่บ้าน เกวัญภูคาม ได้เห็นคนทั้งหลายพากันฆ่าปลา แล้วเกิดความยินดีพอใจ

ด้วยผลแห่งกรรมนั้น เราจึงต้องปวดศีรษะ เมื่อเจ้าศากยะ ทั้งหลายต้องถูกเบียดเบียนเช่นฆ่าจากพระเจ้าวิภูฏกะ”

๐ เรื่องมือคู่ว่า ๐ *

เมื่อ พระเจ้าปเสนทิโกศล ทรงต้องการความสนิทสนมคุ้นเคย เป็นญาติกับพวกศากยวงศ์ จึงทรงส่งขอพระธิดาจากเจ้าศากยะ

เพื่อมาเป็นพระอัครมเหสี แต่เพราะพวกเจ้าศากยะนั้น ถือตัวยิ่งนัก ในชาติตระกูลบริสุทธิ์ของตน จึงไม่ยอมให้เกรงว่าเชื้อสายศากยวงศ์ ที่บริสุทธิ์จะต่างพร้อยล่มสลาย แต่ถ้าหากปฏิเสธไม่ส่งพระธิดาไป ก็เกรงว่าจะมีภัยสงครามเกิดขึ้น

ดังนั้นจึงวางแผนการ หลอกส่งตัวบุตรีอายุ ๑๖ ปี ของเจ้า มหานามศากยะ ที่เกิดกับนางทาสนาคนุณา ที่ชื่อว่า วาสก ชาติติยา ไปถวายพระเจ้าปเสนทิโกศล ซึ่งนางวาสกชาติติยานี้ แม้จะเกิดกับมารดาที่ถือเป็นชนชั้นต่ำ แต่นางก็มีรูปร่างเฉิดฉาย สวยสดงามเป็นเลิศ แลดูราวกับเป็นพระธิดาบรรณกษัตริย์เลยทีเดียว

เมื่อไม่รู้ความจริง พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงทรงอภิเษกด้วย และแต่งตั้งนางไว้ในตำแหน่งพระอัครมเหสี จนกระทั่งนางตั้งครรภ์ประสูติ โอรสพระนามว่า วิภูฎะ (วิฑูฑะ)

ครั้งวิภูฎะ มีอายุได้ ๑๖ ปี ก็มีโอกาสดำเนินไปเยี่ยมญาติ ที่กรุงกบิลพัสดุ์ แต่ฝ่ายเจ้าศากยะทั้งหลายให้พวกศากยกุมารทั้งหมด ไปสู่ชนบทจนหมดสิ้น เพื่อที่จะได้ไม่ต้องไหว้วิภูฎะนั้นเอง

วิภูฎะจึงมีแต่ต้องไหว้สักการะพวกผู้ใหญ่ในศากยวงศ์อย่าง มากมายเพียงฝ่ายเดียว ครั้นทนพักอยู่ได้ ๒-๓ วัน จึงพาบริวารกลับ ด้วยความรู้สึกแปลกใจ

ขณะเดินทางกลับนั้นเอง บริวารคนหนึ่ง ลืมอาวุธของตนไว้ จึงหวนกลับไปเอาอยู่ที่พัก พอได้เห็นนางทาสคนหนึ่ง กำลังทำความสะอาดกระดานที่พักของวิภูฎะอยู่ เมื่อเดินเข้าไปใกล้ ก็ได้ยิน คำดำของนางว่า

“กระดานแผ่นนี้ ลูกอิทาสวาสภขัตติยามานั่งไว้ทำให้เรา
ต้องเอาน้ำนมมาล้าง ทำความสะอาดถึงอย่างนี้ ไม่น่าจะมาให้
ข้าเดือดร้อนเลย”

ได้ยินเช่นนั้น เขาก็ได้ตามนางทาสนั้น จนกระทั่งรู้ความจริง
ทั้งหมด เมื่อเขากลับไปแล้วจึงนำเรื่องนี้ไปเล่าต่อ ๆ กันในหมู่ไพร่พล
จึงเกิดการแพร่สะพัดเกี่ยวกราวขนานใหญ่ จนรู้ถึงหูของวิภูษณะ ได้
สร้างความอับอาย และเจ็บแค้นแก่วิภูษณะยิ่งนัก ถึงกับสาบานกับ
ตัวเองไว้ว่า

“พวกเจ้าล้างแผ่นกระดานที่ข้านั่งด้วยน้ำนมไปก่อนเถอะ
คอยดูสิ ! ข้าได้เป็นพระราชามีเมื่อใด จะเอาเลือดคอของพวกเจ้า
มาล้างแผ่นกระดานนี้เมื่อนั้น”

ครั้งกลับเข้ากรุงสววัตถีแล้ว ข่านี้ก็กระจายจนรู้ถึงพระเจ้า
ปเสนทิโกศล ทำให้พระองค์ทรงโกรธกริ้วเจ้าศากยะทั้งหลายยิ่งนัก
และทรงให้ลดของพระราชทานแก่นางวาสภขัตติยากับวิภูษณะ เหลือ
เทียบเท่าฐานะของพวกทาสที่จะได้รับเท่านั้น

๒-๓ วันต่อมา พระพุทธองค์เสด็จไปสู่พระราชวังพระเจ้า
ปเสนทิโกศลจึงทรงขอโอกาส แล้วตรัสเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้ทรง
ทราบ พระศาสดาจึงตรัสว่า

“มหาบพิตร พวกศากยะกระทำไม่สมควรเลย หากจะให้
พระธิดา ก็ควรให้ที่มีชาติเสมอกันจึงจะถูกต้อง แม้ควรเป็นเช่นนั้น
แต่นางวาสภขัตติยาก็เป็นพระธิดาของเจ้ามahanามศากยะจริง และ
ได้อภิเษกในพระราชวังของกษัตริย์แท้ถึงวิภูษณะเองเล่า ก็เกิดจาก
กษัตริย์เหมือนกัน **ขึ้นชื่อว่าโคตรของมารดาจะกระทำอะไรได้**

โคตรของบิดาต่างหากเป็นสำคัญ

แม้บัณฑิตตั้งแต่ครั้งโบราณ ก็เคยได้ตำแหน่งอัครมเหสีแก่หญิงหาพินผู้ยากจนมาแล้ว และกุมารที่เกิดในท้องของนางก็ได้เป็นพระเจ้ากัฏฐุหาริกราช ครองราชสมบัติอยู่ในกรุงพาราณสีอันมั่งคั่ง”

พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงสดับธรรมกถาของพระศาสดาแล้ว ก็ทรงดีพระทัยคลายโกรธลง ทรงเห็นดีด้วยว่า โคตรของฝ่ายบิดาเท่านั้นเป็นสำคัญ จึงได้โปรดประทานตำแหน่งคืนแก่นางवासกชัตติยา กับวิภูษณะ ดังเดิม

อยู่ต่อมาจนกระทั่งพระเจ้าปเสนทิโกศลได้สวรรคต วิภูษณะขึ้นครองราชย์สมบัติปกครองแคว้นโกศล ทรงดำริของเวรทันที่ว่า

“ต้องล้างอาย ต้องฆ่าเจ้าศากยะให้ตายเสียทั้งหมด”

แล้วทรงยกพลแสนยานุภาพใหญ่โต มุ่งสู่กรุงกบิลพัสดุ์ในวันนั้นเอง พระศาสดาทรงรู้ข่าว จึงเสด็จไปดักรออยู่ระหว่างทาง ประทับนั่งที่โคนไม้เล็ก มีใบห่าง แสงแดดส่องถูกต้องพระองค์เป็นอันมาก พอพระเจ้าวิภูษณะผ่านมาพบพระศาสดา จึงเข้าไปเฝ้าแล้วถวายบังคม กราบทูลว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ในเวลากลางวัน แดดร้อนจัดยิ่งนัก เหตุไรพระองค์จึงทรงประทับนั่งในที่ร้อนแดดเช่นนี้ เถิด พระองค์ไปประทับที่นั่นที่โคนไม้ใหญ่ต้นโน้นเถิด จะได้รับความร่มเย็นพระเจ้าข้า”

พระศาสดาทรงเล็งเห็นในปฏิภาณไหวพริบของพระเจ้าวิภูษณะ จึงทรงกล่าวออกไปว่า

“มหาบพิตร **ไม่ว่าร่วมเงาใด ก็จะไม่ให้ความร่มเย็น
สบายได้เท่าร่วมเงาของหมู่ญาติเลย”**

เพียงได้ฟังเท่านั้น พระเจ้าวิภูฏกะก็ทรงทราบความหมาย
ของพระศาสดา ที่เสด็จมาเพื่อป้องกันภัยให้แก่หมู่ญาติศากยตระกูล
จึงทรงถวายบังคมลา ยินยอมเสด็จกลับคืนสู่พระนครสาวัตถีทันที

แต่ไม่นานนัก พระเจ้าวิภูฏกะ ก็ทรงระลึกถึงความเจ็บแค้น
นั้นอีก ทรงยกพลออกเป็นครั้งที่ ๒ แต่ก็ได้พบพระศาสดา ณ ที่
ตรงนั้นเหมือนกัน แล้วก็ต้องเสด็จกลับอีก

แม้ครั้งที่ ๓ ก็ต้องยกทัพกลับเช่นเดิม

จนถึงครั้งที่ ๔ ด้วยความแค้นเคืองและการจองเวรไม่สิ้นสุด
พระเจ้าวิภูฏกะทรงยกทัพใหญ่ไปอีก **ทำให้พระศาสดาทรงปวด
พระเศียรยิ่งนัก** ในการที่จะช่วยแก้ไขผลบาปกรรมเก่าของ
เจ้าศากยะทั้งหลาย แต่บาปกรรมใหญ่อันคือ การไปรยยาพิษ
ลงไปในแม่น้ำของเจ้าศากยะเหล่านั้น เป็นบาปกรรมหนักที่
ไม่อาจจะบรรเทาได้แล้ว

คราครั้งนี้เอง พระศาสดาจึงไม่ได้เสด็จไปขัดขวางไว้อีก
พระเจ้าวิภูฏกะทรงบุกฆ่าศากยตระกูลจนหมดสิ้นทุกคน ไม่เหลือ
ไว้แม้แต่ที่กำลังดื่มนม เขาเลือดมาล้างแผ่นกระดานที่ตนนั่งนั้น
แล้วเสด็จกลับคืนกรุงสาวัตถี

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทฺธธาปทาน,
อรรถกถาแปล เล่ม ๖๐ หน้า ๑๐๙ “ภัททสาลชาดก”)

๘ กิฬาอาหารหยาบ

“เราได้เคยบริภาษ(ด่าว่า) พระสาวกทั้งหลาย ในศาสนาของพระพุทธเจ้าพระนามว่า **มุสสะ** ว่าพวกท่านเหล่านี้จึงเคี้ยวจิ้งกินแต่ข้าวแดงเถอะ อย่าคิดมากินข้าวสาลีเลย

ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น พราหมณ์ได้นิมนต์เราให้อยู่ในเมืองเวรัญชา เราได้ฉันแต่ข้าวแดงตลอด ๓ เดือนนั้น”

๐ เรื่องมีอยู่ว่า ๐

เวรัญชพราหมณ์ได้นิมนต์ให้**พระผู้มีพระภาค**อยู่จำพรรษาที่เมืองเวรัญชา แต่ตลอด ๓ เดือนนั้น เพราะเวรัญชพราหมณ์มีกิจมากธุระมาก จึงไม่ได้ไปถวายข้าวของทำบุญใด ๆ แต่พระผู้มีพระภาคเลย

ในช่วงเข้าพรรษานั้นเอง เมืองเวรัญชาก็เกิดทุพภิกขภัยอาหารขาดแคลนถึงกับต้องมีสลากในการซื้ออาหาร ประชาชนหาเลี้ยงชีพอย่างฝืดเคือง มีผู้คนล้มตายเกลื่อนเป็นจำนวนมาก

แม้ภิกษุสงฆ์จะยังอัตภาพ (ชีวิต) ให้เป็นไปด้วยการ**บิณฑบาต** ก็กระทำไม่ได้ง่าย เมื่อไม่ได้อาหารใด ๆ จากชาวเมืองเวรัญชาเลย ก็ต้องเที่ยวบิณฑบาตไปที่คอกม้า ของพ่อค้าม้าชาวอุตราประเทศ ซึ่งเลี้ยงม้าไว้ประมาณ ๕๐๐ ตัว พวกเขาได้มาพักแรมตลอดฤดูฝนในเมืองเวรัญชานั้นเอง

ติดตามพระพุทธเจ้า

พ่อค้าม้าเหล่านี้ จะตระเตรียมข้าวแดงเอาไว้ สำหรับ
ใส่บาตรภิกษุรูปละแ่ง ดังนั้นภิกษุทั้งหลาย จึงได้ข้าวแดงมา
รูปละแ่งจากที่คอกม้านั้น แล้วนำกลับไปสู่อาราม ค่อยลงครก
โขลกแล้วจึงขบฉัน

แม้พระอานนท์ก็ได้บดข้าวแดงนั้น น้อมเข้าไปถวายแด่พระ
ผู้มีพระภาค ขณะที่เสวยพระกระยาหารที่บดถวายนั้นเอง ก็ทรง
ได้ยินเสียงครกโขลกดังอยู่ จึงตรัสถามพระอานนท์ว่า

“อานนท์ ! นั้นเสียงโขลกครกหรือหนอ”

พระอานนท์จึงกราบทูลเรื่องการขาดแคลนอาหาร การได้
ข้าวแดงที่แข็งหยาบจากพ่อค้าม้า เหล่าภิกษุจึงต้องนำข้าวแดงนั้น
มาโขลกฉัน พระผู้มีพระภาคทรงสดับแล้ว ก็ตรัสสรรเสริญว่า

“สาธุ ! สาธุ ! อานนท์พวกเธอเป็นสัตบุรุษ (คนมี
สัมมาทิฐิ) ผู้ชนะวิเศษดีแล้ว จึงฉันอาหารเช่นนี้ได้ ต่อไป
พวกเพื่อนพรหมจารี (ผู้ประพฤติธรรม) รุ่นหลัง จะได้ดูหมิ่น
ข้าวสาลี และข้าวสุกอันระคนด้วยเนื้อ”

ตลอดพรรษานั้นเอง พระผู้มีพระภาค จึงต้องฉันแต่
ข้าวแดงแข็งหยาบนั้น เมื่อออกพรรษาแล้ว จึงได้เสด็จจาริกไป
ยังเมืองท่าปายาคะ ข้ามแม่น้ำคงคามุ่งสู่พระนครพาราณสี

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒)

“พุทธบาทาน, เล่ม ๖ ข้อ ๕ “เวรัญชกัณฑ์”)

๙ เจ็บปวดหลัง

“เมื่อครั้งที่เราเป็นนักมวย กำลังต่อสู้กันอยู่ เราได้ทำร้าย
บุตรของนักมวยปล้ำบาดเจ็บ

ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น ความทุกข์ที่เจ็บปวดหลัง จึงได้
เกิดมีขึ้นแก่เรา”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธาปทาน”)

๑๐ เป็นโรคบิด

“กาลก่อนเราเคยเป็น หมอรักษาโรค ได้ลงมือถ้ายาให้แก่
บุตรเศรษฐีคนหนึ่ง แต่ได้กระทำให้เขาถึงแก่ความตายไป

ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น โรคปักขันทิกาพาธ (โรคบิด
ท้องร่วง) จึงปรากฏมีแก่เรา”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธาปทาน”)

ติดตามพระพุทธเจ้า

๑๑ บำเพ็ญศิลาทาง

“ในอดีตกาล เราเคยเป็นมาณพชื่อ โชติปาละ มีโอกาสได้พบเห็นพระพุทธเจ้าพระนามว่า กัสสปะ เราได้กล่าวหมิ่นพระองค์ว่า ท่านจะมีโพธิมณฑล (ปัญญารู้อบถ้วน) จากที่ไหน โพธิญาณ (ปัญญาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า) นั้นท่านจะได้ยากอย่างยิ่ง ด้วยวิบากแห่งกรรมนั้น เราจึงต้องประพาศิลาทางบำเพ็ญทุกกรกิริยาที่กระทำได้ยากมาก ณ ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ตลอด ๖ ปี แล้วเราก็มิได้บรรลุโพธิญาณอันสูงสุดด้วยหนทางนี้เลย ต่อเมื่อกรรมเก่านั้นมาตัดเดือนเราแล้ว เราจึงบำเพ็ญเพียรในทางที่ถูก แล้วได้บรรลุโพธิญาณ”

๐ เรื่องมีอยู่ว่า ๐

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะออกบวช แม้พระมารดาและพระบิดามีพระพักตร์อาบด้วยน้ำพระเนตรอยู่ ไม่ปรารถนาจะให้บวชก็ตาม ก็ทรงผนวชเพื่อแสวงหาทางนิพพาน อันสงบอย่างประเสริฐเยี่ยมสุดนั้น แล้วไปยังสำนักของอาฬารดาบส และอุทกดาบส แต่ค้นพบว่า ธรรมของทั้งสองสำนักนี้ไม่เป็นไปเพื่อความตรัสรู้ถึงนิพพานได้เลย จึงจากไปเสีย

ท่องเที่ยวจาริกไปในมคธชนบท ถึงตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ได้เห็นภูมิภาคที่น่ารื่นรมย์ แนวป่าเขียวสด เป็นที่เบิกบานใจ แม่น้ำ

ไหลใสสะอาด มีหมู่บ้านตั้งอยู่โดยรอบ จึงทรงนั่งลง ณ ที่นั้น ด้วยความคิดว่า

“สถานที่ตรงนี้ เหมาะแก่การบำเพ็ญเพียรยิ่งนัก”

ที่นี้เอง ความน่าอัศจรรย์อันไม่เคยได้ยินมาในกาลก่อน ได้มาปรากฏแจ่มแจ้งแก่พระองค์ว่า

“สมณะ หรือพราหมณ์ใด ๆ หากยังไม่หลีกออกจากกาม ยังมีได้ละกาม ย่อมเป็นผู้ไม่ควรเพื่อการตรัสรู้อันประเสริฐได้เลย

สมณะหรือพราหมณ์ใด ๆ แม้หลีกออกจากกามด้วยกายแล้ว แต่ยังมีความพอใจในกาม ยังมีได้ละความพอใจกามในภายใน ย่อมเป็นผู้ไม่ควรเพื่อการตรัสรู้อันประเสริฐนั้น

สมณะหรือพราหมณ์ใด ๆ หลีกออกจากกามด้วยกาย ทั้งลดละความพอใจกามในภายในด้วย แม้ต้องได้รับทุกขเวทนาเผ็ดร้อน เพราะความเพียรนั้นก็ย่อมเป็นผู้ควรเพื่อการตรัสรู้อันประเสริฐได้”

คิดแล้วจึงทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา พรากรออกจากกาม ทั้งกายและใจ ด้วยความเพียรอย่างยากยิ่งในการทรมานตน อยู่ ณ ที่นั้นเอง

เริ่มด้วย การกอดพันด้วยพัน เอาจินตันเพดานไว้แน่น เอาจิตข่มคั่นจิตให้เร่าร้อน กระทั่งเหงื่อไหลออกจากรักแร้ทั้งสองข้าง รวากับชายผู้มีกำลังมาก จับศีรษะหรือคอของชายผู้มีกำลังน้อย แล้วบีบคั่นรัดไว้ให้แน่น ฉะนั้น พระองค์ทรงมีความเพียรไม่ย่อหย่อน มีสติตั้งมั่นไม่พัวพันเพื่อน แต่มีกายกระวนกระวายไม่สงบระงับ เพราะความทรมานที่ทนได้ยากเสียดแทงอยู่ แต่ทุกขเวทนา

ติดตามพร๑พุทธเจ้า

ที่เกิดขึ้นถึงปานนี้ มิได้ครอบงำจิตของพระองค์ แล้วตั้งอยู่ได้เลย

ต่อมาก็**กลั่นลมหายใจ** ที่เข้าออกทางจมูก และทางปาก ทำให้เกิดลมออกทางช่องหูทั้งสองข้าง มีเสียงดังอู๋ ๆ รวากับเสียงสูบของช่างทองที่เขาสูบอยู่ ฉะนั้น

ครั้นเมื่อ**ปิดลมที่ออกทางช่องหูทั้งสองข้างด้วย** ลมก็ดันขึ้นสู่เบื้องบน ลมเป็นอันมากก็เสียดแทงที่ศีรษะ รวากับชายผู้มีกำลังเอามีดโกนที่คมกริบ เชือดที่ศีรษะ ฉะนั้นหรือรู้สึกเจ็บปวดทุกขเวทนาในศีรษะเป็นอันมาก รวากับถูกเอาเชือกหนังที่เหนียว รัดเข้าที่ศีรษะอย่างแน่นจัด

บางครั้งลมก็แล่นลงสู่เบื้องล่าง บาดเสียดท้อง รวากับคนฆ่าวัวเอามีดแล้ววัวที่คมสุด ถือแล้วเข้าที่ท้อง ฉะนั้น

ทุกครั้งที**กลั่นลมหายใจ ปิดทางเข้าออก ทั้งทางจมูก ปาก และช่องหู** ก็เกิดความร้อนในร่างกายเป็นอันมาก รวากับมีชายทรงพลังสองคน ช่วยกันจับชายอีกคนหนึ่งซึ่งอ่อนแอกว่า ที่แขนทั้งสองข้าง เอาเขาลนไฟให้เราร้อนอบอ้าวอยู่ใกล้หลุมถ่านเพลิง ฉะนั้น

แม้มีความเพียร อันเวทนาทนได้ยากเสียดแทงอยู่ แต่ทุกขเวทนาที่เกิดขึ้นปานนั้น ก็ไม่อาจครอบงำจิตใจของพระองค์ได้เลย

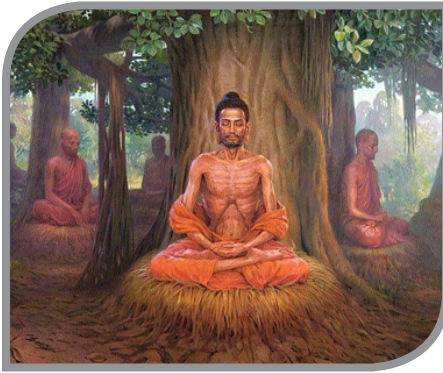
ต่อมา**จึงทรงหันมาฉันอาหารให้น้อยลง** เหลือเพียงเท่ากำมือหนึ่งบ้าง เท่าเม็ดบัวบ้าง เท่าเม็ดถั่วดำบ้าง เท่าเม็ดถั่วพูบ้าง เท่าเม็ดถั่วเขียวบ้าง จนกระทั่งมีร่างกายซูบผอมยิ่งนัก

เนื้อสะโพกก็ลีบดุจกีบอูฐ

กระดูกสันหลังก็หลุดเป็นหนาม ดุจเถาว์วัลย์ที่มีหนามรอบข้อ
ที่โครงทั้งสองข้าง ปรากฤษะพรังดุจกลอนศาลาเก่า ที่
สะพรังอยู่

ดวงตาทั้งคู่ก็ลึกเข้าไปในเบ้าตา แลดูดุจดวงดาวอยู่ในบ่อ
น้ำลึก

หนังศีรษะก็เหี่ยวย่นหดหู่ ดุจลูกน้ำเต้าที่เขาตัดมาอังดิบ ๆ
โดนลมและแดดเข้าก็เหี่ยวย่นไป

เวลาหลับที่พื้นท้อง ก็จับถึงกระดูกสันหลัง เมื่อหลับกระดูก
สันหลัง ก็จับถึงพื้นท้อง เพราะพื้นท้องแนบติดถึงกระดูกสันหลังแล้ว

เมื่อจะถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ พอลุกขึ้นได้ ก็ชวนเข้ล้ม
ลงอยู่ที่ตรงนั้น

ยามที่อยากจะให้กายสบายขึ้นบ้าง ก็เอาฝ่ามือลูบเนื้อตัว
ขนทั้งหลายที่มีรากเนาแล้ว ก็พากันหลุดล่วงไปหมดสิ้น

บำเพ็ญทุกกรกิริยาถึงปานนั้นนานถึง ๖ ปี จนพระองค์ทรงแน่
พระทัยแล้วว่า ไม่อาจบรรลุนิพพานวิเศษได้เลย เป็นการทรมานตน

ติดตามพระพุทธรเจ้า

โดยไร้ประโยชน์ จึงละทิ้งตบะอันผิดทางทั้งหมดนั้นเสีย กลับมา
ฉันอาหารหยาบคือ ข้าวสุก ขนมสัด เพื่อให้ร่างกายมีกำลังขึ้นใหม่
ทรงตั้งจิตมั่น ให้สังัดจากกาม สังัดจากอกุศลธรรม บรรลุ
ฌาน ๔ และวิชชา ๓ คือ ปุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ
อาสวักขยญาณ ได้บรรลุโพธิญาณ ตรัสรู้เป็น พระอรหันตสัมมา
สัมพุทธเจ้าแล้ว

(พระไตรปิฎก เล่ม ๓๒ ข้อ ๓๙๒ “พุทธบาทาน, เล่ม ๑๒
ข้อ ๔๑๑ “มหาสังจกสูตร”)

พระพุทธองค์ตรัส

- ๑ สัตว์โลกทั้งปวงต้องตาย เพราะชีวิตมีความตายเป็นที่สุด
สัตว์โลกจะไปตามกรรม เข้าถึงผลแห่งบุญและบาปของตน
คือผู้มีกรรมเป็นบาป จะไปสู่หรร
ส่วนผู้มีกรรมเป็นบุญ จะไปสู่สุคติ
ฉะนั้นพึงทำกรรมดีงามสั่งสมเอาไว้
เพราะบุญทั้งกลางเป็นที่พึงของสัตว์โลกทั้งกลาง

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๕ ข้อ ๔๐๑ “อภัยกาสุตรที่ ๒”)

ผลกรรมบุญ

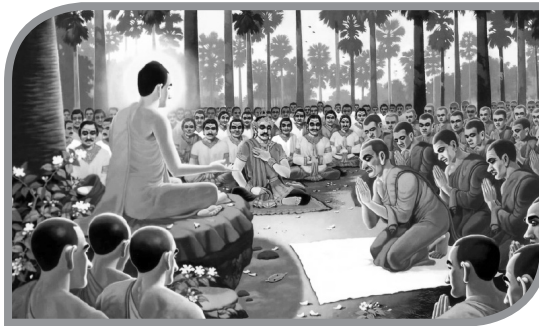
ติดตามพระพุทธเจ้า

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน
อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี เขตพระนครสาวัตถี
ทรงกล่าวถึงวิบากกรรมอันเป็นบุญของพระองค์ ให้แก่เหล่า
ภิกษุในที่นั้นได้ฟังว่า.....

๑ ไม่มีใครชมได้

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตถาคตเคยเป็นมนุษย์ในภพก่อน ในชาติก่อน เป็นผู้ที่มีสมาทาน (ถือปฏิบัติ) มั่นคงในกุศลธรรม ไม่ถอยหลังในการปฏิบัติกายสุจริต-วาจาสุจริต-ใจสุจริต ไม่ถอยหลังในการทำงาน-ถือศีล-รักษาอุโบสถ ไม่ถอยหลังในการปฏิบัติดีแก่ มารดา-บิดา-สมณะ-พราหมณ์ ไม่ถอยหลังในการเคารพผู้ใหญ่ ในสกุล-ในธรรมอันเป็นกุศลชั้นสูงอื่น ๆ

เบื้องหน้าเมื่อตายเพราะกายแตก จึงยอมเข้าถึงสุคติ (ทาง ดำเนินไปดี) เข้าถึงโลกสวรรค์ (โลกของผู้มีจิตใจประเสริฐ)

ด้วยผลแห่งกรรม (บุญ) นั้นเอง อันเราได้กระทำสั่งสมไว้ ต่อเมื่อเราได้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ย่อมไม่มีเหล่าข้าศึกภายใน คือ ราคะ โทสะ โมหะ หรือศัตรูภายนอกคือ สมณพราหมณ์ เทวดา มาร พรหม ใคร ๆ ในโลกนี้ จะพึงชมเราได้เลย”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๓๑ “ลักขณสูตร”)

๒ บริวารมาก

“ตถาคตเคยเป็นมนุษย์ในชาติกาลก่อนได้เป็นผู้นำความสุขมาให้แก่ชนเป็นจำนวนมาก บรรเทาภัยคือ ความหวาดกลัวและหวาดเสียว จัดการรักษาปกครองป้องกันโดยธรรม ทั้งทำทานพร้อมด้วยวัตถุเป็นอันมากไว้

ครั้นเมื่อตายเพราะกายแตก จึงยอมเข้าถึงทางดำเนินไปได้ ได้อยู่ในโลกของผู้มีจิตใจประเสริฐ

ด้วยผลกรรมบุญนั่นเอง อันเราได้กระทำสั่งสมไว้ ต่อเมื่อเราได้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว **จึงมีบริวารมาก** ทั้งที่เป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เทวดา มนุษย์ อสูร นาค คนธรรพ์ (เทวดาที่ชอบดนตรีและเพลง)”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๓๔ “ลักษณะสูตร”)

ติดตามพระพุทธเจ้า

๓ อายุยืน

“ในชาติก่อน ๆ ตถาคตเคยเกิดเป็นมนุษย์ (ผู้มีใจสูง) ผู้ละ
เว้นปาณาติบาต (เบียดเบียนชีวิตคนและสัตว์อื่น) เว้นขาดจาก
ปาณาติบาตแล้ว วางทัณฑะ (ไม่ลงโทษ) วางศาดราแล้ว มีความ
ละอาย มีความกรุณา หวังประโยชน์แก่สัตว์ทั้งปวงอยู่

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น อันเราได้กระทำสั่งสมไว้ชาตินี้
เมื่อเราได้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เราจึงได้มีอายุยืนนาน ไม่มีข้าศึก
ศัตรูใด แม้สมณพราหมณ์ เทวดา พรหม มาร ใคร ๆ
ในโลกนี้ จะสามารถปลงชีวิตเราให้ตกร่วงไปได้เลย”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๓๖ “ลักขณสูตร”)

๔ บริโภคของปราณีต

“ตถาคตเคยกำเนิดเป็นมนุษย์ในภพก่อน ๆ ได้ทำตนเป็น
ผู้ให้ของที่ควรเคี้ยว ของที่ควรบริโภคอันประณีต มีรสอร่อย ให้น้ำ
ที่นำดื่มแก่คนทั้งหลาย

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น ที่เราทำสะสมเอาไว้ เมื่อเราได้
เป็นพระพุทธเจ้าในชาตินี้ จึงได้ของที่ควรเคี้ยว ได้ของที่ควร
บริโภคอันประณีต มีรสอร่อย และได้ น้ำที่ควรชดควรดื่ม”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๓๘ “ลักขณสูตร”)

๕ บริวารช่วยเหลือ

“ในชาติกาลก่อน เราตถาคตเคยเกิดเป็นมนุษย์ ผู้สงเคราะห์ประชาชนด้วยสังคหวัตถุ ๔ คือ มีการให้ทาน การกล่าวคำเป็นที่รัก การประพฤติให้เป็นประโยชน์ และการทำตัวให้เข้าใจกัน

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น ซึ่งเราได้ปฏิบัติสะสมไว้ ทำให้พอเราได้เป็นพระพุทธเจ้าในชาตินี้แล้ว ก็มีบริวารช่วยเหลือเป็นอย่างดี ทั้งภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เทวดา มนุษย์ อสูร นาค คนธรรพ์ (เทวดาที่ชอบดนตรีและเพลง) ทั้งหมด”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๔๐ “ลักขณสูตร”)

๖ เลิศกว่าใคร ๆ ในโลก

“เราเคยเป็นมนุษย์ในชาติก่อนๆ ภาพนั้นเราเป็นผู้กล่าววาทจาประกอบด้วยอรรถ (เนื้อหาสาระ) ประกอบด้วยธรรม แนะนำประชาชนเป็นอันมาก เรายกย่องบูชาธรรมเป็นปกติ เป็นผู้นำเอาประโยชน์และความสุข มาให้แก่สัตว์โลกทั้งหลาย

ด้วยวิบากกรรมแห่งบุญนั้น ซึ่งเราได้กระทำสะสมไว้ ทำให้เมื่อได้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เราจึงเป็นผู้เลิศยอดประเสริฐ เป็นประธานสูงสุด ดีกว่าสรรพสัตว์ใด ๆ ในโลก”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๔๒ “ลักขณสูตร”)

๗ ได้ปัจจัยเร็วพลัน

“ตถาคตเคยกำเนิดเป็นมนุษย์ในชาติกาลก่อน ภาวนั้นเรา ตั้งใจสอนเรื่องศิลปะ วิชา จรรยา (ข้อที่ควรประพฤติ) และเรื่องของกรรม ด้วยมนสิการ (การทำในใจ) ว่า ทำอย่างไรจนทั้งหลาย จะพึงรู้เรื่องเหล่านี้ได้รวดเร็ว จะพึงสำเร็จผลได้เร็วไว ไม่ต้องทุกข์ลำบากนาน

ด้วยวิบากกรรมแห่งบุญนั้น ซึ่งเราได้กระทำสะสมไว้ในกาลก่อน พอเราได้เป็นพระพุทธเจ้า ก็ได้รับจักร หรือผ้าห่มอันสมควรแก่พุทธบริษัท ๔ โดยพลัน ได้บริวาร (เครื่องใช้สอย) อันสมควรแก่สมณะเร็วไว”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๔๔ “ลักขณสูตร”)

ติดตามพระพุทธเจ้า

๘ เลียดยอดด้วยปัญญา

“ในภพก่อน ๆ ในชาตินั้น ตถาคตเคยเป็นมนุษย์ที่เข้าหา
สมณะหรือพราหมณ์ แล้วซักถามว่า

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ กรรมส่วนกุศลเป็นอย่างไร ? กรรม
ส่วนอกุศลเป็นอย่างไร ?

กรรมที่มีโทษเป็นอย่างไร ? กรรมที่ไม่มีโทษเป็นอย่างไร ?

กรรมที่ควรเสพเป็นอย่างไร ? กรรมที่ไม่ควรเสพเป็นอย่างไร ?

กรรมอะไรที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ แต่
จะเป็นเพื่อทุกข์ตลอดกาลนาน ? กรรมอะไรที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว
เป็นไปเพื่อประโยชน์ เป็นไปเพื่อสุขตลอดกาลนาน ?

ด้วยผลแห่งกรรมบุญ ที่เราได้กระทำสั่งสมไว้แล้วนั้น
ต่อเมื่อเป็นพระพุทธเจ้า จึงได้รับผลคือ **ทำให้ตถาคตมีปัญญา**
มาก มีปัญญากว้างขวาง มีปัญญาร่าเริง มีปัญญาอ่อนไหว
มีปัญญาเฉียบแหลม และมีปัญญาทำลายกิเลส โดยไม่มี
สรรพสัตว์ใดในโลกนี้ จะมีปัญญาเสมอเรา หรือมีปัญญา
ประเสริฐไปกว่าเราได้เลย”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๔๖ “ลักษณะสูตร”)

๙ สีวทอง - ผ้าเหือด

“เกิดเป็นมนุษย์ในชาติก่อน ๆ นั้น ตถาคตเป็นผู้ไม่มีความโกรธ ไม่มีความแค้นใจ แม้จะถูกคนหมู่มาด่าว่าเอา ก็ไม่ขัดใจ ไม่โกรธ ไม่ปองร้าย ไม่จองเวร ไม่ทำโกรธ ไม่ทำแค้นเคือง และไม่ทำเสียใจให้ปรากฏ

อีกทั้งเรายังเป็นผู้ให้เครื่องลาดมีเนื้อละเอียดอ่อน ให้ผ้านุ่มหอม คือผ้าไหมพัสเตอร์ (ผ้าเปลือกไม้) เนื้อละเอียด ผ้าฝ้ายเนื้อละเอียด ผ้าไหมเนื้อละเอียด ผ้ามักมพล (ทอด้วยขนสัตว์) เนื้อละเอียด ทำทานให้แก่ผู้คนทั้งหลายสม่ำเสมอ

ด้วยผลกรรมแห่งบุญ ที่เราได้กระทำสั่งสมไว้แล้วนั้น ต่อเมื่อเป็นพระพุทธเจ้า จึงได้รับผลคือ มีผิวพรรณงามดังทองคำ ได้เครื่องลาดที่มีเนื้อละเอียดอ่อน ได้ผ้านุ่มหอมอย่างดี คือ ผ้าไหมพัสเตอร์เนื้อละเอียด ผ้าฝ้ายเนื้อละเอียด ผ้าไหมเนื้อละเอียด และผ้ามักมพลเนื้อละเอียด”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๔๘ “ลักขณสูตร”)

๑๐ ธรรมทายาทมาก

“ตถาคตเคยเกิดเป็นมนุษย์ในชาติก่อน ๆ ได้เป็นผู้นำพาให้พวกญาติมิตรสหายที่มีใจดี แต่สูญหายพลัดพรากกันไปนาน ให้กลับมาพบกันได้อีก นำมารดากับบุตรให้พบกัน นำบิดากับบุตรให้พบกัน นำบิดากับพี่น้องให้พบกัน นำพี่ชายกับน้องสาวให้พบกัน ทำพวกเขาให้ได้อยู่พร้อมเพรียงกันแล้วก็ชื่นชม

ด้วยผลกรรมแห่งบุญ ที่เราได้กระทำสั่งสมไว้แล้วนั้น เมื่อเป็นพระพุทธเจ้า เราจึงได้รับผลคือ **มีธรรมทายาทมาก** ทายาทของเรามีจำนวนหลายพัน ซึ่งล้วนเป็นผู้แก้แค้นล้าง มีความเพียรเป็นคุณสมบัติ สามารถกำจัดกองทัพอื่น ๆ เสียได้”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๕๐ “ลักขณสูตร”)

๑๑ มั่งคั่งร่ำรวย

“เราเป็นมนุษย์ในชาติกาลก่อนนั้น ได้ใส่ใจมหาชนที่ควรสงเคราะห์ รู้จักผู้ที่มีฐานะเท่าเทียมกัน และฐานะที่ต่างกัน รู้จักว่าผู้ที่มีฐานะเยี่ยงนี้ ควรช่วยเหลืออย่างนี้ รู้จักว่าผู้ที่มีฐานะพิเศษเยี่ยงนั้น ควรสักการะอย่างนั้น แล้วก็ลงมือทำกิจช่วยเหลือ เป็นประโยชน์แก่บุคคลเหล่านั้น

ด้วยผลกรรมอันเป็นบุญนั้น ที่เราได้ทำสั่งสมไว้ในชาติก่อน เมื่อเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เราจึงได้รับผลบุญนั้นคือ เป็นผู้มั่งคั่งร่ำรวย มีทรัพย์มาก มีสมบัติมาก ทรัพย์ของเราก็คือ ศรัทธาศิล หิริ (ความละอายที่ทำบาป) โอตตปปะ (ความเกรงกลัวที่ทำบาป) สุตะ (ฟังธรรม) จาคะ (เสียสละให้ปัน) ปัญญา เหล่านี้เป็นอริยทรัพย์ของเรา”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๕๒ “ลักษณะสูตร”)

๑๒ สิ้นความเลื่อม

“เราเคยเกิดเป็นมนุษย์ในชาติก่อน ๆ นั้น ได้เป็นผู้หวังประโยชน์ หวังความเกื้อกูล หวังความผาสุก หวังความเกษมจากโยคะ (กิเลส) แก่ประชาชนเป็นอันมาก ด้วยการทำในใจว่า

ติดตามพระพุทธเจ้า

ทำอย่างไรหนอ ? ผู้คนทั้งหลายจะพึงเจริญด้วยศรัทธา เจริญด้วย
ศีล เจริญด้วยสุตะ (ฟังธรรม) เจริญด้วยพุทธิ (เรียนรู้) เจริญด้วย
จาคะ (เสียสละให้ปัน) เจริญด้วยธรรม เจริญด้วยปัญญา

แม้แต่เจริญด้วยทรัพย์และข้าวเปลือก เจริญด้วยนาและสวน
เจริญด้วยสัตว์สองเท้าและสัตว์สี่เท้า เจริญด้วยบุตรและภรรยา
เจริญด้วยทาสและกรรมกร เจริญด้วยญาติ เจริญด้วยมิตร เจริญ
ด้วยพวกพ้องทั้งหลาย

ด้วยผลกรรมอันเป็นบุญนั้น ที่เราได้ทำดีสั่งสมไว้ใน
ชาติก่อน ต่อเมื่อเป็นพระพุทธรเจ้าแล้ว เราจึงได้รับผลบุญนั้นคือ
ไม่มีความดีใด ๆ เสื่อมเป็นธรรมดา ไม่เสื่อมจากศรัทธา
ไม่เสื่อมจากศีล ไม่เสื่อมจากการฟังธรรม ไม่เสื่อมจากการ
เสียสละให้ปัน ไม่เสื่อมจากปัญญา ไม่เสื่อมจากอริยทรัพย์
ทั้งปวง”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๕๔ “ลักขณสูตร”)

๑๓ โรคน้อย

“ตถาคตเกิดเป็นมนุษย์ในชาติกาลก่อน ได้เป็นผู้ไม่เบียดเบียน
สัตว์ด้วยฝ่ามือ ด้วยก้อนหิน ด้วยท่อนไม้ แม้ด้วยศัตรา (ของมีคม)
ใด ๆ เลย

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น ที่เราได้กระทำดีสั่งสมไว้ ต่อเมื่อ เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เราจึงได้รับผลบุญตอบสนองคือ มิโรคน้อย มีความลำบากน้อย สมบูรณ์ด้วยธาตุไฟช่วยย่อยอาหารได้ดี ทั้งไม่เย็นนัก ทั้งไม่ร้อนนัก ปานกลางพอดี เหมาะควรแก่ ความเพียร

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๕๖ “ลักขณสูตร”)

๑๔ เป็นที่รักยิ่ง

“ตถาคตเกิดเป็นมนุษย์ในชาติกาลก่อนนั้น ไม่เคยเลยที่จะ ถลึงตาดูใคร ๆ ไม่ค้อนตาดู ไม่ชำเลื่องตาดู เป็นผู้ซื่อตรง มีใจ ตรงเป็นปกติ แลดูใครก็ดูตรง ๆ ดูด้วยดวงตาอันเป็นที่รักอยู่

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น ที่เราได้กระทำดีสั่งสมเอาไว้ ต่อเมื่อเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เราจึงได้รับผลบุญนั้นคือ เป็นผู้ที่ มหาชนเห็นแล้วรัก เป็นที่รักเคารพพอใจของภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เทวดา มนุษย์ อสุร นาค และคนธรรพ์ (เทวดาที่ชอบดนตรีและเพลง)”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๕๘ “ลักขณสูตร”)

๑๕ ผู้นำของมหาชน

“ได้เกิดเป็นมนุษย์ในชาติก่อนๆ นั้น ตถาคตเคยเป็นหัวหน้าของมหาชนผู้ไฝ่ธรรมในทุกุศลทั้งหลาย เป็นประธานด้วยกายสุจริต-วาจาสุจริต-ใจสุจริต เป็นผู้นำในการบำเพ็ญทานในการถือศีลในการรักษาอุโบสถ(ศีล๘) ในการปฏิบัติดีแก่มารดา-บิดา-สมณะ-พรหมมณเฑาะว์ ในความเคารพต่อผู้ใหญ่ในสกุล และเป็นผู้นำให้เคารพในธรรมที่เป็นกุศลทั้งหลาย ยิ่งๆ ขึ้นไป

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น ที่เราได้กระทำสั่งสมไว้แล้ว ต่อเมื่อเป็นพระพุทธเจ้า เราจึงได้รับผลบุญนั้นคือ ได้เป็นผู้นำของมหาชนโดยธรรม ได้เป็นผู้ที่มหาชนคล้อยตาม ไม่ว่าจะเป็ นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เทวดา มนุษย์ อสูร นาค และคนธรรพ์ (เทวดาที่ชอบดนตรีและเพลง)”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๖๐ “ลักขณสูตร”)

๑๖ มหาชนทำตาม

“เราเคยเกิดเป็นมนุษย์ในชาติก่อนนั้น ได้ประพฤติกเลาะการพูดเท็จ เว้นขาดจากการพูดเท็จ พูดแต่คำจริง ดำรงความสัตย์ มีถ้อยคำเป็นหลักฐานอันควรเชื่อถือ ไม่กล่าวคำลวงโลกใด ๆ

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น อันเรากระทำสั่งสมไว้ ต่อเมื่อเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เราจึงได้รับผลบุญคือ **ตถาคตเป็นที่ประพฤติตามของมหาชนทั้งหลาย ทั้งที่เป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เทวดา มนุษย์ อสูร นาค คนธรรพ์ (เทวดาที่ขอบดนตรีและเพลง)**”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๖๒ “ลักษณะสูตร”)

๑๗ **บริษัทสามัคคี**

“เราเคยเกิดเป็นมนุษย์ในชาติก่อน ๆ ได้กระทำการละค้าส่อเสียด เว้นขาดจากคำส่อเสียด คือฟังความจากข้างนี้แล้วไม่ไปบอกข้างโน้น เพื่อพวกเขาจะได้ไม่แตกร้างกัน หรือฟังความจากข้างโน้นแล้ว ก็ไม่มาบอกข้างนี้ เพื่อพวกเขาจะได้ไม่แตกร้างกัน แต่จะพูดสมานคนที่แตกร้างกันแล้วบ้าง จะส่งเสริมคนที่พร้อมเพรียงกันแล้วบ้าง ชอบหมู่คนผู้พร้อมเพรียงกัน ยินดีในหมู่คนพร้อมเพรียงกัน เพลิดเพลินในหมู่คนที่พร้อมเพรียงกัน กล่าวแต่คำที่ทำให้หมู่คนพร้อมเพรียงกันเท่านั้น

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น อันเรากระทำสั่งสมไว้ในชาติก่อน ๆ ต่อเมื่อเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เราจึงได้รับผลบุญนั้น คือมีบริษัทไม่แตกแยกกัน สามัคคีกัน ไม่ว่าจะ เป็นภิกษุ ภิกษุณี

อุบาสก อุบาสิกา เทวดา มนุษย์ อสูร นาค คนธรรพ์
(เทวดาที่ชอบดนตรีและเพลง)”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๖๔ “ลักขณสูตร”)

๑๘ เชื้อถือไหวจา

“ตถาคตเคยกำเนิดเป็นมนุษย์ในชาติก่อน ๆ ในภพนั้น ๆ เราได้ละคำหยาบ เว้นขาดจากคำหยาบ กล่าวแต่คำที่ไม่มีโทษ ที่ไพเราะหูชวนให้รักจับใจ อันเป็นคำของชาวเมือง ซึ่งคนส่วนมาก รักใคร่พอใจยิ่งนัก

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น อันเราได้กระทำสั่งสมไว้แล้ว ต่อเมื่อเป็นพระพุทธรเจ้า เราจึงได้รับผลบุญอันนั้นคือ วาจาของ ตถาคตเป็นที่รัก เป็นที่เชื่อถือของมหาชนทั้งหลาย ทั้งภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เทวดา มนุษย์ อสูร นาค คนธรรพ์ (เทวดาที่ชอบดนตรีและเพลง)”

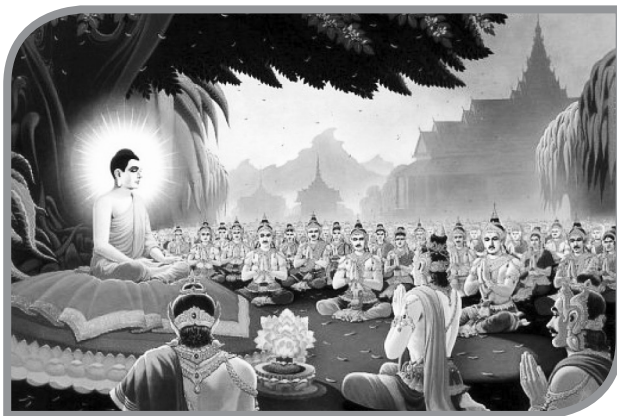
(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๖๖ “ลักขณสูตร”)

๑๙ ตัตรุกำจัดไม่ได้

“ในชาติกาลก่อนตถาคตกำเนิดเป็นมนุษย์ได้เคยประพฤติ ละคำเพื่อเจ้อ เว้นขาดจากคำเพื่อเจ้อ มุ่งพูดให้ถูกเวลา พูดแต่คำ ที่เป็นจริง พูดอิงอรรถ (เนื้อหาสาระ) พูดอิงธรรม พูดอิงวินัย พูด แต่คำที่มีหลักฐาน มีที่อ้าง มีที่กำหนด อันประกอบด้วยประโยชน์ ในเวลาที่เหมาะสม

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น อันเราได้กระทำสั่งสมไว้แล้ว ต่อเมื่อเป็นพระพุทธเจ้า เราจึงได้รับผลบุญอันนั้นคือ ไม่มีข้าศึก ศัตรูภายในทั้งราคะ-โทสะ-โมหะ ที่จะกำจัดเราได้ หรือแม้ ศัตรูภายนอกทั้งที่เป็นสมณะ-พราหมณ์-เทวดา-มาร-พรหม-ใครๆในโลกนี้ ไม่อาจกำจัดเราได้เลย”

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๖๘ “ลักขณสูตร”)

๒๐ มืบริวารสะอาด

“ตถาคตเกิดเป็นมนุษย์ในชาติก่อน ในภาพก่อนนั้นเคยละมิจฉาอาชีวะ (อาชีพที่ชั่วบาป) กระทำการเล็งชีวิตอยู่ด้วยสัมมาอาชีวะ (อาชีพที่ดีเป็นบุญ) เว้นขาดจากการโกงด้วยตาชั่ง-โก่งด้วยของปลอม-โก่งด้วยเครื่องตวงวัด-โก่งด้วยการรับสินบน เว้นขาดจากการหลอกลวงและการตลบตะแลง เว้นขาดจากการตัด-ฆ่า-จองจำ-ตี-ชิง-ปล้นและกรรโชกผู้อื่น

ด้วยผลกรรมแห่งบุญนั้น อันเราได้กระทำสั่งสมไว้ต่อเมื่อเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เราจึงได้รับผลบุญอันนั้น คือ **เรามีบริวารผู้สะอาดจากกิเลสเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เทวดา มนุษย์ อสุร นาค คนธรรพ์ (เทวดาที่ชอบดนตรีและเพลง)”**

(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๗๐ “ลักขณสูตร”)

บันทึก

ติดตามพระพรตเจ้า

บันทึก

